

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Kazai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Lásztity Alexandra felszámolóbiztos által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 2. napján kelt 10.G.41.933/2007/27. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket fizesse meg az államnak az adóhatóság külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek 2006. május 3-án generálkivitelezői szerződést kötöttek a Seregélyes, ... szám alatt lévő Z. kastély észak-nyugati mellékszárny átalakítására és új konyha felépítésének elvégzésére. A megállapodás 8.1. pontjában a vállalkozási díjat 94.416.000,- Ft-ban állapították meg azzal, hogy egyösszegű átalányár. A szerződés 8.2. pontjában szabályozták a felmerülő többletmunkát, a 8.3. pontban a szükséges többletmunkát, a 8.4. pontban, valamint a 8.5. pontban a pótmunkát. Az alperes a szerződésben szereplő teljes összeget a felperes részére kifizette. A felperes K.D. igazságügyi szakértőnek 2007. január 9-én megbízási szerződést adott a perbeli konyhaüzem építési munkáinak mennyiségi és minőségi vizsgálatára. A szakértői díjat 460.000,- Ft-ban határozták meg. A szakvélemény rögzítette, hogy a vállalkozási szerződés időpontjában az alperes még csak az engedélyezési tervekkel rendelkezett. A kiviteli tervek szolgáltatásának határidejére és módjára a szerződés nem tartalmazott rendelkezést. A szakértő a felek közötti

elszámolásra javaslatot tett, amely szerint a felperes által ténylegesen elvégzett munkák kiviteli értéke kifogástalan minőségi és hiánypótlás teljesítése esetén 101.286.104,- Ft lenne. A mennyiségi és minőségi hiányok miatt a felperesi járandóságból 3.417.159,- Ft-ot javasolt levonni, így a felperes összes vállalkozási díját 97.868.945,- Ft-ban határozta meg.

A felperes 2007. május 15-én 17.833.949,- Ft-ról állított ki végszámlát, amelyhez mellékelte az igazságügyi szakértő által készített szakvéleményt.

A felperes 2007. január 11-én 103.920,- Ft-ról állított ki számlát a rönkfák rakodásának és szállításának költségeként.

A felperes 2007. január 19-én 84.384,- Ft-ról bocsátott ki számlát a kiszolgáló pavilon költségeire vonatkozóan.

Az alperes ezt a három számlát nem fizette ki a felperesnek.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2007. december 3-án benyújtott keresetében az alperest 18.022.253,- Ft, ebből 17.833.949,- Ft után 2007. május 23-tól, 103.920,- Ft után 2007. január 21-től, 84.384,- Ft után 2007. január 29-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, továbbá 460.000,- Ft szakértői díj és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

A 17.833.949,- Ft-ot az eredeti szerződés alapján elvégzett pótmunkák vállalkozási díjaként érvényesítette. Ez az összeg egyrészt az általa felkért szakértő által megállapított és tényleges pótmunkaként elvégzett vállalkozási díj, másrészt olyan épületgépészeti és épületvillamossági munkák 14.381.004,- Ft összegben, amelynek műszaki tartalmáról a felek között létrejött szerződés nem rendelkezett.

Ezen tétellel kapcsolatban előadta, hogy az alperes a kiviteli terveket csak a szerződéskötést követően bocsátotta rendelkezésére, illetve a kiviteli tervek jelentős eltérést mutattak mind a műszaki tartalom, mind a mennyiség tekintetében a szerződéskötéskor rendelkezésre álló tervhez képest. Azzal, hogy az alperes a kiviteli terveket átadta a részére, lényegében a kiviteli tervekben szereplő pótmunkákat írásban megrendelte. Azzal, hogy az alperes a kivitelezési munkák során egyetlen alkalommal sem tett ezzel ellentétes bejegyzést vagy nyilatkozatot, ráutaló magatartásával a pótmunkák elvégzését jóváhagyta. Igazságügyi szakértő kirendelését kérte arra vonatkozóan, hogy a szerződés megkötésekor rendelkezésre álló tervek nem egyeztek meg a később engedélyezett tervekkel.

A 103.920,- Ft és a 84.308,- Ft megfizetésére irányuló kereset tekintetében előadta, hogy az alperessel szóbeli megállapodást kötött, amelynek értelmében rönkfákat szállított el a parkból, illetve a kastély grillteraszához tartozó kiszolgáló pavilont készített.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes a perbeli szerződéssel kapcsolatban sem pótmunkát, sem többletmunkát nem végzett. A szerződés 8.5. pontjában szabályozottnak megfelelően pótmunka végzésére írásban utasítást nem adott a felperesnek. A kiviteli tervek átadása írásos utasításnak nem minősíthető. A generálkivitelezési szerződés melléklete tartalmazta az építészeti munkákon felül az épületgépészeti és villanyszerelési munkákat is.

A 84.384,- Ft elutasítását azért kérte, mert szóban ellenszolgáltatás nélküli elkészítésben állapodott meg a felperes képviselőjével, amelynek része volt az is, hogy a felperes dolgozója kb. 60 napig ellenszolgáltatás nélkül lakott az alperesnél. A 103.920,- Ft összegű igény azért megalapozatlan, mert a fakitermelést ugyancsak ellenszolgáltatás nélkül vállalta a felperes.

A Fővárosi Bíróság a 2010. február 2. napján kelt 10.G.41.933/2007/27. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 875.000,- Ft perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra fizessen meg 900.000,- Ft eljárási illetéket.

Határozata indokolása szerint az átalányáron kötött vállalkozási szerződés jellegzetessége, hogy a vállalkozó az esetleg felmerülő többletmunkák kockázatát magára vállalja, így a többletmunkák ellenértékére utóbb sem tarthat igényt. Az átalányáron felül csak a pótmunka ellenértéke követelhető. Az ítélezési gyakorlat pótmunkának tekinti azokat a műszakilag szükséges munkákat, amelyek a tervdokumentációból kimaradtak, de nélkülük a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható. A vállalkozó mind a többletmunkát, mind a pótmunkát köteles elvégezni. A többletmunkáért a vállalkozó az átalánydíjon felül külön díjra nem tarthat igényt.

A peres felek a szerződésükben a pótmunka elszámolásának feltételeit szigorú feltételekhez kötötték, azaz a 8.5. pont értelmében a felperes pótmunkát csak az alperes írásos utasítására végezhetett és ennek elszámolását írásban a műszaki ellenőrnek kellett igazolnia. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján ezért a 17.833.949,- Ft összegű pótmunka ellenértékének megfizetésére irányuló kereseti kérelem tekintetében a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a szerződés 8.5. pontja alapján a pótmunkát az alperes írásos utasítására végezte el és annak elszámolását írásban a műszaki ellenőr igazolta. A felperes ezen bizonyítási kötelezettségének az elsőfokú eljárásban nem tett eleget, az elvégzett pótmunkák elszámolását a műszaki ellenőr írásbeli igazolásával nem támasztotta alá, ilyen tartalmú okiratot nem csatolt, ezért a 17.833.949,- Ft összegű vállalkozási díjra nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát nem találta alaposnak, mivel az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen, ezért azt a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján mellőzte.

A 103.920,- Ft és a 84.308,- Ft összegű kereseti követelés tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján ugyancsak a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felek között létrejött szóbeli szerződés alapján a kereseti kérelemben foglaltak szerinti díjra jogosult. A felperes a 2007. január 11-én kelt levélen, valamint a 2007/42. számú számlán kívül, továbbá a 2007. január 19-én kelt levélen és a 2007/41. számú számlán kívül egyéb okiratot nem csatolt és bizonyítási eszközt az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem jelölt meg, ezért a Pp. 141. § (6) bekezdése alapján mindkét igényt elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelően az alperes marasztalását és perköltség viselésére történő kötelezését; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésével az

elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Arra hivatkozott, hogy az ügy elbírálása szempontjából fontos az a körülmény, hogy a szerződés megkötésekor nem álltak rendelkezésre a kiviteli tervek. A szerződés megkötésére az engedélyezési terv alapján megállapítható műszaki tartalom figyelembevételével került sor, az ehhez tartozó vállalási ár mellett. Az alperes a munkák megkezdését követően készítette el a kiviteli terveket, amelyek azonban az engedélyezési tervhez képest pótmunkákat tartalmaztak. Erre alapította azt az álláspontját, hogy azok a munkák olyan műszaki tartalmak, amelyek a generálkivitelezési szerződés megkötésekor nem voltak ismertek, ezért pótmunkának minősülnek és nem tartozhatnak a 8.1. pont és a 8.2. alatti szerződéses rendelkezések hatálya alá.

Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperes azzal, hogy az engedélyezési tervtől eltérő, azt meghaladó műszaki tartalmú kiviteli terveket adott át, valójában megrendelte a pótmunkákat, azok elvégzésére utasítást adott. A kiviteli tervek írásban készültek el és kerültek átadásra. A kiviteli tervek átvételét követően az építési naplóban több alkalommal jelezte a pótmunka elszámolása iránti igényét, ezzel kapcsolatos kifogás sem az alperestől, sem annak műszaki ellenőre részéről nem érkezett, ami a kialakult gyakorlat szerint azt jelenti, hogy a 8 napon belül nem kifogásolt bejegyzés a másik fél által elfogadottnak, tudomásul vettnek tekintendő.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát elutasította. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a tényleges műszaki tartalmat kell összehasonlítani a szerződésben foglalt műszaki tartalommal és ez szakkérdés, amiből megállapítható, hogy pótmunkák kerültek-e elvégzésre. A többletmunka és a pótmunka elhatárolásával kapcsolatban hivatkozott az EBH 2000/201. számú elvi határozatra. Álláspontja szerint a kereset alapjául szolgáló kérdés eldöntése nem jogi, hanem műszaki szakértői kérdés, ezért szakértő kirendelése nélkül a keresetet elutasító elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan.

A rönkfa elszállítási és a pavilon felállítása tekintetében előadta, hogy ezek többletmunkaként való elvégzése fel sem merülhet, mivel azok nem a szerződés szerinti kivitelezéshez tartoztak.

Másodlagos jogcímként a teljes kereseti igény tekintetében hivatkozott a Ptk. 361. §-ában foglaltakra.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és megalapozott jogi indokolással utasította el a felperesnek a vállalkozási szerződésen alapuló pótmunkadíj iránti igényét.

A felperes a generálkivitelezési szerződés 1.1. pontjában foglalt rendelkezések szerint a kiviteli tervek alapján vállalta a szerződésben foglalt munkálatok

kulcsrakész átadását, ezért nem hivatkozhat arra a körülményre, hogy a kiviteli tervek a szerződés megkötésekor nem álltak a rendelkezésére. Amennyiben kiviteli tervek hiányában írta alá a vállalkozási szerződést és pótmunkára hivatkozik, úgy arra csak a generálkivitelezési szerződés 8.4. és 8.5. pontjai alapján van lehetőség, azaz azokat az alperesnek külön írásban kellett volna megrendelnie, és ennek elszámolását írásban a műszaki ellenőrnek kellett volna igazolnia. Az elsőfokú bíróság az ítélete indoklásában helyesen állapította meg, hogy ezen tények bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte, amely bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ezért bizonyítatlanság hiányában az alperes pótmunkadíj fizetésére nem kötelezhető. A felperes állításával szemben önmagában a kiviteli tervek átadása nem jelenti a pótmunkák írásbeli megrendelését, illetve azt sem, hogy az alperes az építési naplóban a felperes által elvégzett és általa pótmunkaként jelölt munkákat nem kifogásolta.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperesnek az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát, figyelemmel arra, hogy az nem szakkérdés, hanem jogkérdés, hogy a pótmunkák megrendelésére a generálkivitelezési szerződés 8.4. és 8.5. pontjai alapján került-e sor. Amennyiben a felperes az írásbeli megrendelést és az elszámolás írásban történő jóváhagyását bizonyította volna, már szakkérdés lenne, hogy a felperes által a keresetében hivatkozott munkák többletmunkának vagy pótmunkának minősülnek-e.

A felperes által másodlagos jogcímként megjelölt jogalap nélküli gazdagodás szabályai jelen esetben nem alkalmazhatók a felek közötti szerződéses jogviszonyra tekintettel; amennyiben a felperes az alperessel szemben fennálló igényét bizonyítani tudta volna csak a generálkivitelezési szerződés alapján léphetett volna fel az alperessel szemben. Az egységes bírói gyakorlat szerint a jogalap nélküli gazdagodás szabályai csak akkor alkalmazhatóak, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok alapján nem bírálható el.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helytálló indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperesnek a másodfokú eljárásban nem merült fel költsége, ezért a költségviselés tekintetében a másodfokú bíróság a határozathozatalt mellőzte.

A felperes fellebbezésének eredménytelenségére és illetékfeljegyzési jogára tekintettel az Itv. 64. § (1) bekezdés és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kell megfizetnie az általa le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Budapest, 2011. év január hó 13. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő